

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO
NORWAY

-

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato:

16/6245 - 13

11.01.2017

Høring – forslag om ny domstollov og endringer i forskrift om offentlighet i rettspleien

Det vises til Justisdepartementets høringsbrev og utredning med forslag til ny domstollov, saksnummer 16/2758.

Utenriksdepartementet takker for utsatt høringsfrist til 11. januar 2017 og har følgende merknader til forslaget til ny domstollov:

1. Forkynning av stevning for fremmede stater

1.1 Bakgrunn

Kapittel 18 i utredningen om ny domstollov omhandler forkynnelse. Forkynningsreglene er også omtalt i kapittel 4 i Domstolsadministrasjonens tilleggsnotat til utredningen.

For forkynning av stevning for fremmede stater gjelder særlige prosedyrer. Bakgrunnen for dette er de folkerettslige reglene om juridisk immunitet for stater og deres eiendom (såkalt statsimmunitet).

I mangel av presise folkerettslige regler om forkynning har spørsmål knyttet til forkynning i stor grad vært overlatt til nasjonal rett. Dette er fulgt opp i konvensjon av 2. desember 2004 om immunitet for stater og deres eiendom overfor fremmede staters domsmyndighet (*United Nations Convention on jurisdictional immunities of states and their property*). Norge ratifiserte konvensjonen i 2006, men den har foreløpig ikke trådt i kraft. I følge St. prp. nr. 33 (2005-2006) om samtykke til

ratifikasjon av konvensjonen anses den i det vesentlige å være uttrykk for alminnelig folkerett.

Prosedyrer for forkynning ved stevning for norske domstoler fremgår av rundskriv nr. G-04/2007 fra Justis- og beredskapsdepartementet. Følgende er hentet fra rundskrivets kapittel 4:

I de tilfeller der en fremmed stat er saksøkt ved en norsk domstol, skal forkynning av stevningen skje via diplomatiske kanaler. Retten sender de dokumenter som skal forkynnes til Justisdepartementet. Justisdepartementet videresender dokumentene til Utenriksdepartementet, som besørger oversendelse av dokumentene ved diplomatisk note til vedkommende stats utenriksstasjon i Norge.

Ved forkynning av stevning for fremmede stater skal ikke standardbrevet «Pålegg om tilsvar» benyttes. Det er utarbeidet et eget standardbrev som heter «Anmodning om tilsvar», som skal benyttes. Årsaken er at ved forkynning overfor en suveren stat er det uheldig å bruke begrepet «pålegg». Skjemaet er utarbeidet på norsk og engelsk, og er lagt ved rundskrivet som vedlegg 15.

Stevningen og andre sentrale dokumenter utferdiges på eller oversettes til det korrespondansespråk som benyttes av Utenriksdepartementet overfor den stevnedes stats ambassade. Dokumentene kan også oversettes til mottakerstatens offisielle språk. På denne måten kan vedkommende stats hjemlige myndigheter raskt sette seg inn i sakens hovedtrekk.

Tilsvarsfristen i saker hvor innstevnede er en fremmed stat settes normalt til åtte uker.

Prosedyrene er ikke nedfelt i gjeldende tvistelov eller domstollov, men det er gitt en generell folkerettsreservasjon i tvisteloven § 1-2.

1.2 Forslag for å gjøre prosedyrene bedre kjent

Antallet stevninger av fremmede stater er begrenset. Det betyr at den enkelte domstol sjelden har praksis for denne typen forkynninger. I tillegg fremgår prosedyrene kun av et rundskriv som i hovedsak omhandler rettsanmodninger til og fra utlandet. Få saker og lite informasjon om de spesielle prosedyrene fører til tilfeller hvor stevninger sendes direkte til den aktuelle statens ambassade, i strid med Norges folkerettslige forpliktelser. Konsekvensen er merarbeid for både domstol og parter, og at saksforberedelsene tar mer tid enn nødvendig.

På bakgrunn av dette foreslår Utenriksdepartementet at prosedyrene for forkynning av stevninger for fremmede stater omtales i lovproposisjonen for ny domstollov. Det antas at omtale i lovens forarbeider vil være egnet til å heve oppmerksomheten

omkring prosedyrene fastsatt i rundskrivet. Eventuelt kan det også vurderes om forkynning for fremmede stater bør reguleres i ny domstollov.

1.3 Frist for tilsvaer

Det følger av tvisteloven § 9-3 første ledd at saksøkte skal gi tilsvaer. Retten skal fastsette en frist, som normalt bør være tre uker, for tilsvaret. Som det fremgår av utdraget fra veilederen ovenfor, pålegges ikke fremmede stater å gi tilsvaer, men det sendes en anmodning om tilsvaer. Videre står det i veilederen at frist normalt skal settes til åtte uker.

Angivelsen av åtte ukers tilsvaersfrist var basert på internasjonal sedvane. Utviklingen har imidlertid gått i retning av en tilsvaersfrist på 60 dager. Dette er omtalt i St.prp. nr. 33 (2005-2006) *Om samtykke til ratifikasjon av FNs konvensjon av 2. desember 2004 om immunitet for stater og deres eiendom overfor fremmede staters domsmyndighet*, se pkt. 5.5.2.

Differansen mellom åtte uker og 60 dager er kun fire dager. Dette kan likevel være et prinsipielt punkt for enkelte stater, noe Utenriksdepartementets erfaring med forkynninger viser.

På bakgrunn av dette anbefales det at Justis- og beredskapsdepartementet endrer praksis fra åtte uker til 60 dager tilsvaersfrist. Arbeidet med ny domstollov kan være en god anledning for å gjennomføre denne endringen.

Vennlig hilsen

Kristian Jervell
avdelingsdirektør

Elisabeth Kristvik
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og derfor ikke signert for hånd

JD LOV Det kgl. Justis- og
beredskapsdepartementet -
Lovavdelingen

